

Úvodní slovo

Milí čtenáři,
dostává se k vám první číslo letošního ročníku, jímž se jako nit vine téma mnohojazyčnosti, osvojování a pozbývání jazyka.

V rubrice recenze upozorňuje Ivana Bozděchová na dva učební materiály s velmi specifickým určením. První z nich je volně dostupná publikace *Léčíme česky. Čeština pro sestry a jiné zdravotníky* od Ivety Čermákové a kol., která vznikla v prvních několika měsících po zahájení ruské invaze na Ukrajinu a již byla v dubnu letošního roku udělena Cena Miloslava Petruska za pozitivní počin, který přispívá k veřejnému vnímání Univerzity Karlovy.

Specifické skupině studentů češtiny je určen i další učební materiál z pera významné tchajwanské bohemistky Melissy Shih-hui Lin. Jedná se o první učebnici češtiny pro tchajwanské studenty-začátečníky, jež prostřednictvím čínského výkladu seznamuje jak s gramatickými jevy, tak i s českými kulturními specifiky. Jednoduché a praktické pojetí učebnice přitom neocení pouze studenti v Tchaj-pej, ale i Tchajwanci žijící a pracující v Česku.

Linda Doleží ve své recenzi přibližuje knihu Julie Sedivy nazvanou *Memory Speaks: On Losing and Reclaiming Language and Self*. Kanadská vědkyně s českými kořeny se v ní na základě vlastního životního příběhu velmi subjektivně a zároveň erudovaně věnuje tématu multilingvismu, pozbývání a opětovnému nabývání jazyka, v tomto případě češtiny, ale obecně i postavení mateřského jazyka migrantů ve většinové společnosti a zániku jazyků.

Na toto téma navazuje článek Co je ještě čeština? od Milana Hrdličky. Autor se v něm zamýšlí nad tím, že tradiční pojetí českého národního jazyka je třeba rozšířit, především o češtinu krajanů žijících v zahraničí a také o češtinu migrantů žijících v České republice. Upozorňuje rovněž na to, že řešit je třeba i vztah češtiny a českého znakového jazyka.

Ontogenezi dětské řeči se věnuje článek Vývoj gramatické kompetence u českého dítěte od Pavly Chejnové, která sleduje vývoj morfologie a syntaxe u českého monolingvního dítěte a své závěry vztahuje k zahraničním výzkumům jazyků geneticky a typologicky blízkých (zejména slovanských) i vzdálených. Dochází tak k univerzálním strategiím při osvojování prvního jazyka i některým specifikům češtiny.

Číslo uzavírá zpráva Heritage linguistics v grantech Ústavu bohemistických studií FF UK v roce 2022 od Marie Boccou Kestránkové. Autorka pojednává o dvou mezi-

národních grantech, jež jsou věnovány otázkám multilingvismu, konkrétně problematice zděděného jazyka a institucionální podpory mateřského jazyka u mluvčích, kteří vyrůstají a vzdělávají se v prostředí, jehož dominantní jazyk se liší, čímž uzavírá tematiku z různých úhlů pohledu pojednávanou v některých předešlých statích.

Zajímavé a inspirativní čtení o různých podobách češtiny přeje

Mgr. Andrea Hudoušková, Ph.D.